Muistio

Työelämä
Mikko Räsänen

2.10.2026

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yleistukilain, työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain sekä yleisistä kielitutkinnoista annetun lain muuttamisesta HE 109/2026 vp

Yleistuen työskentely- ja asumisaikaesityksen tavoitteena on vahvistaa kannusteita työmarkkinoille osallistumiseen ja kielen oppimiseen porrastamalla työttömyyden ajalta maksettavan etuuden suuruus Suomessa työskentelemisen tai asumisen keston mukaan. EK pitää näitä tavoitteita oikeina.

Suomen tai ruotsin kielen oppiminen on kannatettava tavoite. Samalla on pidettävä huolta riittävästä koulutustarjonnasta sekä kotoutujien mahdollisuuksista osallistua opetukseen ja kielitaidon osoittamiseen.

Työskentely- ja asumisaikavaatimukseen esitettävät poikkeukset ovat perustellut, mikäli henkilö ei vammaisuuden tai muun vastaavan syyn vuoksi kykene osoittamaan kielitaitoaan. Näiden poikkeusten arviointitapaa on selkeytettävä jatkovalmistelussa.

EK pitää tärkeänä, että maahanmuuttaja saa kotoutumissuunnitelman ja pääsee tarpeenmukaiseen koulutukseen tai muuhun toimeen mahdollisimman nopeasti. Tässä katsannossa kuuden kuukauden takuuaika voi olla liian pitkä.

Tärkeätä on, että palvelu on asiakkaan tarpeen mukainen. Ehdotuksen mukaan palvelu voi olla muu työllistymistä tukeva palvelu, johon osallistumalla henkilöllä on tosiasiallinen mahdollisuus edistää työllistymistään, mikä antaa työvoimaviranomaisille varsin laajan harkintavallan palveluiden tarjoamisessa.

Kotoutumisen tukeminen ja siihen kannustaminen ovat kannatettavia toimia. VATT:n tutkimuksen mukaan kotoutumissuunnitelmien laatiminen paransi kotoutujan ja jopa seuraavan sukupolven taloudellista asemaa.